Joan. de turre cre. ſup ſecūdo volu. Cauſarū.

Cōmentaria reuerendi in chriſto

patris domini Joannis de turrecremata ordinis fratrum predicatorū: Sabinenſis epiſcopi: ac ſacroſancte Romane eccleſie preſbyteri Cardinalis meritiſſimi tituli ſancte Marie trans Tyberim: vulgo dicti ſancti Sixti: Juris pontificij: ac ſacre Theologie Interpretis acutiſſimi: ſuper ſecundo volumine Cauſarum: haud ſine exactiſſimo labore recognita p Juris vtriuſq; famoſiſſimū profeſſorē dnm Nicolaum boherium: regium conſiliariū: et ſenatus burdegalenſis preſidem: qui additiones edidit: et ſummaria an̄ capitula: et paragraphos apponi curauit.

~~Num. 49.~~ ~~Cap. 1. num. 98~~

Cum gratia et priuilegio.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

¶ Reuerēdi in Chriſto patris dñi Joānis de Turre cremata ordinis predicatorū presbyteri Cardinalis: lectura ſuper ſcđo volumine cauſarum.

¶ Cauſa decimatertia.

Continuatio.

D[iocesani.] Hic intitulatur Cauſa.xiij.q̄ ſic cōtinuatur noſtro iudicio ad ſuperiorē. Superius magiſter Gratianus tractauit de rebus eccl'ie nō alienādis ſiue p̄ teſtū ſiue quocūq; alio modo. Nūc idē oſtēdit de decimis: ⁊ primitijs: ⁊ oblationib⁹: declarando q̄bus cōpetant: ⁊ q̄bus nō. Et rōne huius oſtendit ēt vbi quis debeat ſepeliri: ⁊ qua pena ſint puniendi q̄ oblationes eccl'ie detinēt. Et añt ad hec ⁊ alia ptractāda magiſter cōpetentius deſcēdat thema premittit ⁊ inde q̄ōnes dicens. Diocesani ⁊c. ¶ Caſus ī themate clarus eſt. ex quo elicit duas q̄ōnes. Prima eſt. an decime ſint dande illi eccleſie a qua ſe trāſferūt: ⁊ ibi ſepultura habenda. vel eccl'ie ad quā ſe trāſtulerunt. ¶ Scđa eſt an preſcriptione tēporis ius percipiendi decimas ⁊ funerandi tollat̄. de qua ſcđa q̄ōne. ſ. in. §. ad hec decimas.

¶ Queſtio prima.

1 ☞ Dioceſis proprie quid dicatur.
2 Decime an ſint p̄ſoluende ab his q̄ domicilium trāſtulerunt. ⁊ nume. 3. ⁊. 6.
4 Caſus in quibus decime non ſoluuntur.
5 Parochia quando nō eſt limitata eſt in epiſcopi arbitrio cui dentur decime.
7 Decime perſonales que proueniunt ex artificio vel negotio vel huiuſmodi cui eccleſie ſint dande.

Q[uod priori.] Hic intitulat̄ p̄ma q̄ō. licet in themate duo ſint p̄poſita. ſ. an decime ſint p̄ſoluēde priori eccleſie: ⁊ an ibi ſint ſepeliendi illi: qui ſe trāſierunt ad aliam dioceſim. primum tractat̄ in hac q̄ōne. ſcđm explicat̄ in ſcđa q̄ōne.

Diuiſio.

Diuiditur aūt hec queſtio ī tres partes ſm Archi. In quarū prima p̄batur: q̄ poſtq̄ eccl'ie ſunt limitate nō debent decime ad alios vſus trāſferri: nec mutari de illa parochia. Et hoc p̄ſequitur vſq; ad. §. illū hic ita. In ſcđa inducit p̄batōes: q̄ ibi ſunt dande decime: vbi q̄s p̄cipit baptiſma. In tertia poſt deductionē pluriū argumentoꝝ cōcludit finaliter quid tenendū ſit de q̄ōne in. §. ad hec. primā autē q̄ōnem tractat magiſter inducēdo clericos prioris eccleſie litigantes cōtra clericos illius eccl'ie: ad quā illi ſe trāſtulerant. ⁊ ſunt clerici prioris eccl'ie actores: illi aūt ſunt rei. ⁊ in primis allegationib⁹ obtinent actores. ſ; poſtea rei vincūt rōne p̄ſcriptōis. hu.

Exponit literam.

Rege. ¶ [Cōſtat dioceſim] hic dioceſis dr̄ territoriū baptiſ-
1 malis eccl'ie. parochia capelle. ſ. Sed dioceſis p̄prie dr̄ cathedralis eccleſie parochia cuiuſlibet alterius. Sed indifferēter ponunt̄ ſepe hec vocabula. ſ. vt parochia vel dioceſis dicat̄ cuiuſlibet

Queſtio.

2 eccl'ie territoriū. Hug. ¶ Querit̄ ergo iuxta l'ram ī vtrū decime ſint p̄ſoluende ab his q̄ domiciliū trāſtulerunt. argumēta ponuntur in l'ra pro vtraq; parte. ¶ R̄ndeo: diſtinguēdū eſt

Reſpōdet.

primo iuxta glo. ⁊ oēs alios: q̄ decime aut ſunt prediales aut

Prima cōcluſio.

3 p̄ſonales. De primis eſt iſta ꝯcluſio. ſ. q̄ tales decime poſtq̄ parochie fuerūt diſtincte de iure cōi ſoluende ſunt eccl'ie: intra cuius parochiam ſitū eſt p̄diū vel ſita p̄dia. Iſta ꝯcluſio patet ex p̄āti. c. ⁊ extra de pact. plerīq;. ⁊ extra. de deci. q̄m. ⁊. c. cū cōtingat. ⁊. c. cū ī tua. ⁊ ð parochijs. c. vlti. ⁊ extra li. vi. ⁊ de reli. ſpo. ad decimas. Hāc ꝯcluſionē Lau. Vincē. Goff. Ber. Phi.

Laurētius Vincētius Goffredus

Hu. Archi. laudāt ⁊ approbāt indiſtincte: ⁊ eā ſequunt̄ quaſi oēs: licet aliqui vt dicit Hu. dixerūt oēs decimas eſſe dandas intuitu p̄ſonaꝝ: ſ; vt q̄libet ibi p̄ſoluat oēs decimas: vbi audit diuinū officiū ēt ſi predia ſint in aliena parochia. Sed hec opinio deuia eſt a rōne: ⁊ ab eccl'iaſtica ꝯſuetudine. ſ; hoc olim anteq̄ parochie eſſent diſtincte potuerit eſſe verū ſm Hu. Sz de his oībus plenius videbit̄ deo duce. ſ. xvi. q̄. j. ſi q̄s laicus.

Scđa cōcluſio.

4 ¶ Scđa ꝯcluſio ī fallit hoc in caſibus. ſ. rōne p̄uilegij rōne ꝯſuetudinis. vt extra de deci. c. j. ⁊. ij. ⁊. c. cōmiſſum. ⁊. c. ad apl'ice. ⁊ pluribus alijs. Itē rōne p̄ſcriptiōis: ſicut hic dr̄. Item cū ep̄s cū conſenſu ſui capli cōceſſit alicui eccl'ie ius decimādi: q̄ð

Tertia concluſio.

5 pōt fieri. vt. xvi. q̄ō. j. ſtatuimus. ¶ Tertia ꝯcluſio eſt ī q̄ vbi parochia nō eſt limitata in arbitrio ep̄i eſt: cui dent̄ decime noualiū. Iſta ꝯcluſio eſt ī gl. ⁊ p̄bat̄ per. c. q̄m. extra de decimis.

Quarta concluſio.

6 ¶ Quarta ꝯcluſio ī in dubio potius eccleſijs matricibus vbi frequētius audiunt diuina q̄ capellis tales decime dabunt̄. vt extra de decimis ad apl'ice. Iſta ꝯcluſio eſt gl. Et p̄bat̄ etiam

Jo. andre.

extra de p̄ſcrip. ex trāſmiſſa. ⁊. xvi. q̄. j. q̄cunq;. vult ergo Joā. an. in hac ꝯcluſione: q̄ prediales decime in dubio de iure cōi debeant̄ eccleſie baptiſmali ⁊ nō capelle: niſi aliud appareat ex p̄uilegio: vel ex p̄ſcriptione vt ſupra dictū eſt circa ſcđam cō-

Quinta concluſio.

7 cluſionē. ¶ Quinta ꝯcluſio ī decime p̄ſonales q̄ p̄ueniunt ex artificio: vel negotio vel hmōi ſunt dande illi eccleſie vbi q̄s p̄ totū annū audit diuinū officiū: ⁊ p̄cipit eccl'iaſtica ſacramenta. vt. xvi. q. j. q̄ſti. Si vero nō in vna audiat p̄ totū ānū officium ſed in diuerſis tūc inter tales p̄portionabiliter diuident̄ decime: vt notat glo. in. c. omnes principes. de maio. ⁊ obe.

1 ☞ Prelati plures non debēt eſſe vnius eccleſie.

E[cleſias.] Ad probandū diſtinctionē dioceſum ⁊ parochiarū inducit hoc. c. q̄ð eſt Dionyſij pape. Sūma eſt in rubro. Et diuidit̄

Diuiſio.

hoc. c. in tres partes. In prima papa Dionyſius dicit ſe diuiſiſſe parochias ⁊ cemiteria ſingulis presbyteris: ⁊ vnicuiq; ius p̄priū ſtatuiſſe ſiue limitaſſe. In ſcđa dicit: ſe ordinaſſe: q̄ nullus ius alterius inuaderet ſuis terminis contentus. In ſcđa vt taliter vnuſquiſq; plebem ſibi cōmiſſam regat: ⁊ cuſtodiat: vt bonā rōnem de ſibi cōmiſſis reddat deo. ſcđa ibi: ita videlicet. tertia ibi: taliter. Oia patēt. Lege. ¶ [Eccleſias.] Caſus. ep̄s

Exponit literam. Caſus.

ſeuerus q̄ſiuit a papa Dionyſio an vnus p̄ſbyter poſſit habere duas eccleſias. vel vna eccl'ia duos p̄latos. Et q̄d tenendum eſſet de diuiſione parochiarū. Reſcribit ergo ei papa. ⁊ oſtendit q̄d ipſe in vrbe romana in his articulis fecit: vt ipſe ſimiliter faciat ⁊ obſeruet in ſua dioceſi [ſingulas] q; non plures ſimul in hoc datur intelligi: q̄ nullus p̄latus pōt habere plures eccleſias intitulatas. Et hoc verum eſt regulariter: ſ; cauſaliter aliter fit. ſ. p̄pter inopiam eccl'iarū. vt. x. q̄ō. iij. vnio. vel p̄pter raritatē clericoꝝ. vt. xxi. q. j. vel p̄pter p̄uilegiū ep̄i: vel pape vt di. lxx. ſanctoꝝ. ⁊. xxi. q. j. relatio. Hu. ⁊ Archi. [Singulis.]

1 quaſi diceret: ⁊ nō pluribus ſimul. Et hinc habet̄ ī q̄ plures p̄e- a

2 lati nō debēt eſſe vnius eccleſie. vt. xxi. q̄ō. ij. ſicut. ⁊. vij. q̄ō. j. in apibus. ⁊ di. lxxx. in illis. ⁊. c. ep̄i. ⁊ extra. de p̄ben. cum nō ignores. Et hoc verū eſt regulariter. Cauſaliter tamen q̄nq; fit aliter. vij. q. j. non autem. Hu. ⁊ Archi. [dedimus]. i. dari fecimus in vrbe romana. Hugu. ⁊ Archi. [vel dedimus] . i. vbiq; dari decernimus ⁊ diffinimus. Hug. Nota tamen hic q̄ diuiſio parochiarū non incepit a tempore Dionyſij. Nam multo ante fuit facta talis diuiſio. ſed non ita generalis. vt. di. lxxx. c. j. ⁊. ij. ⁊ di. xcviij. p̄uincie. ſm Hug. [Cemiteria] cemiteria dicuntur diuiſa quo ad ius ſepeliendi q; cuilibet eccleſie ius ſepeliendi eos qui in ſua parochia continent̄ conceſſum eſt. Hug. [Ita] ſcđa pars. [terminis ſuis] ſcđe eccleſie deputatis. Hu. Deuterono. xix. Non transferes terminos proximi tui. Et p̄uerbio. xxij. Non transgrediaris terminos antiquos [ſit contentus] vt non vſurpet ius alienum. vt. ix. q. ij. c. j. ⁊. ij. ⁊. ix. q. iij. nullus primas. [Et totaliter] tertia pars. [tribunal] Roma. xiiij. oēs ſtabimus ante tribunal Chriſti. ⁊ ſcđa ad Corin. v. Omnes enī nos manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti: vt referat vnuſquiſq; propria corporis: p̄ut geſſit ſiue bonum: ſiue malum. Et ſapiētie. vj. iudiciū duriſſimū fiet his: qui preſunt.

¶ Plures p̄lati. Adde videndum Andre. barba. in cōſi. gl. incipiente clemētis ſimul oppoſente. liij. volu.

I[n dioceſi.] §. eſt: in quo concludunt actores ex ſupradictis dicentes. q̄ decime illi eccl'ie ſunt p̄ſoluēde: in cuius territorio reperiuntur p̄dia de quibus decime debent ſolui. Et ita cōcludit decimas iſtorum prediorum de quibus contentio vertitur: eſſe ſue eccleſie p̄ſoluēdas: cū infra terminos eius excolantur.

1 ☞ Predicator quare comparetur boui.
2 Cauſa ruine ſodome que fuerit.

H[is itaq;.] Incipit ſcđa pars queſtionis: in qua arguit pro parte cōtraria: ſcilicet q̄ ibi dande ſunt decime: vbi percipiunt baptiſma. vnde nunc reſpōdent rei ſupradictis allegatiōibus: oſtendentes decimas illas non prime eccleſie: ſed ſcđe perſoluendas. in qua ipſi parochianis illis ſpiritualia continue miniſtrent. Et hoc p̄bare nituntur per. xvi. authoritates ſequentes. ex quibus totidē ſundant rōnes. Prima ergo eſt. quia decime a deo ſunt p̄ Moyſem cōſtitute. Deuterono. xiiij. ⁊ Nume. xviij. tunc inde illi arguunt. illis debentur decime: qui orant pro dantibus ⁊ offerunt oblationes: ⁊ ſacrificia: ⁊ preces. Sed nos p̄ eis oramus: qui ſe ad noſtram eccleſiam tranſtulerunt: ⁊ preces offerimus.

mus. lecturam et expoſitionem ipſius decreti quinque volumi-
nibus comprehendentes. Tractatū diſtinctionum vno. Tra-
ctatum de cauſis duobus. De penitentia vno. Et de conſecra
tione altero. verū quia timemus pro imbecillitate ingenij no-
ſtri: ne in tam longo opere aliquid minus perite: minuſque do-
cte prolatum fuerit. rogamus lectores: vt patienter ferant defe
ctus noſtros: ex caritate corrigant: et emendent: ſi quid inemē
datum occurrerit. Nā quecquid a nobis ibi ſcriptum eſt ſalno
ſemper maiorum iudicio dictum eſſe volumus: patienter dici-
mus ferat defectus noſtros. Tum quia in huius ſtudij noſtri
exercitatione plures corporis egritudines nos circūdederūt:
que grauitate ſua vt experimento dignoſcitur: intellectum ad
alta ſe tollere non ſinunt. Tum quia negotia varia et ardua
et labores plurimi: que ipſi dignitati cardinalatus annexa ſunt
plurimum huic ſtudio noſtro prebuerunt impedimenti. Se-
nium etiam quo confecti ſumus: in quo memoria langueſcit:
merito indulgentiā nobis promereatur: nō autem miretur quis
quod in materia pure canonica et ciuili: ita tenuiter ſcripſerimus.
quia in illis cum facultatis noſtre non eſſent: non niſi ſuperfi-
cialiter tranſire curauimus altiora maioribus qui in illorū ſtu-
dio verſati ſunt tractanda relinquentes. ſingulos ergo depre
camur orare pro nobis: qui hoc multis laboribus et vigilijs per
vtilitate publica deſudauimus.

Deo gratias. Amen.

¶ Explicit opus dñi Joānis de turre cremata pſbyteri Car-
dinalis tituli ſancte Marie trans Tyberim ſancti Sixti vul-
gariter nuncupati ordinis predicatorum: ſuper ſecundo volu-
mine cauſarum. Quod Lugduni Joānes de Jonuelle dictus
Piſton menſe Decembri Anno domini Milleſimo quingen-
teſimo decimonono imprimebat.

¶ Regiſtrum.

AA BB CC DD EE FF GG HH JJ KK LL
MM NN OO PP QQ RR SS TT VV XX
YY ZZ AA2 BB2 CC2 DD2 EE2.
Oēs ſunt quaterniones: exceptis. DD2 EE2 ternionibus.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA